

Kredyt w rachunku bieżącym a problem zajęcia egzekucyjnego

Opracowanie poświęcone jest zagadnieniu zajęcia egzekucyjnego w kontekście kredytu w rachunku bieżącym. Zagadnienie to nie jest uregulowane bezpośrednio w przepisach prawa. Spotyka się ono z różną oceną w praktyce stosowania prawa jak i w teorii.

RAFAŁ ADAMUS

Pojęcie kredytu w rachunku bieżącym

Problem zajęcia egzekucyjnego w kontekście kredytu w rachunku bieżącym pozostaje na styku zagadnień prawa egzekucyjnego (ograniczonego tu do egzekucji sądowej), prawa cywilnego i prawa bankowego. Zgodnie z tradycyjną, klasyczną już definicją kredyt w rachunku bieżącym „to kredyt, którego wykorzystanie następuje poprzez przekroczenie salda na rachunku bieżącym kredytobiorcy o kwotę ustaloną w umowie”¹. Zatem przekroczenie przez posiadacza rachunku bankowego (kredytobiorcę) salda na rachunku bieżącym o ustaloną kwotę jest zaciągnięciem długu (kredytu). Kredyt w rachunku bieżącym może być odnawialny albo nieodnawialny.

Konstrukcja kredytu w rachunku bieżącym zespala w sobie dwie umowy nazwane: umowę rachunku bankowego i umowę kredytu. W literaturze zaproponowano potraktowanie obu tych umów jako kontraktów związanych, gdzie umową nadrzędną jest umowa rachunku bankowego². Zarówno umowa rachunku bankowego, jak i umowa kredytu, oceniane samodzielnie, to umowy złożone, dwustronnie zobowiązujące. W wyniku złączenia obu stosunków prawnych dominantami pozycji prawnej posiadacza rachunku (kredytobiorcy) są: zobowiązanie do spłaty kredytu bankowego i wierzytelność o wypłatę środków z rachunku bankowego. Zauważyć należy, że wektory tych dominant są przeciwległe.

Zgodnie z art. 725 k.c. przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza tego rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych. W literaturze przyjmuje się, że posiadacz rachunku bankowego posiada względem banku wierzytelność o wypłatę zgromadzonej na rachunku

¹ I. Heropolitańska [w:] I. Heropolitańska, E. Jagodzińska-Serafin, J. Kruglak, *Kredyty, pożyczki i gwarancje bankowe*, Warszawa 1999, s. 42.

² M. Adamczyk, *Zajęcie rachunku bankowego a umowa kredytu w rachunku bankowym*, *Monitor Prawniczy* 2010, nr 16, s. 886.